

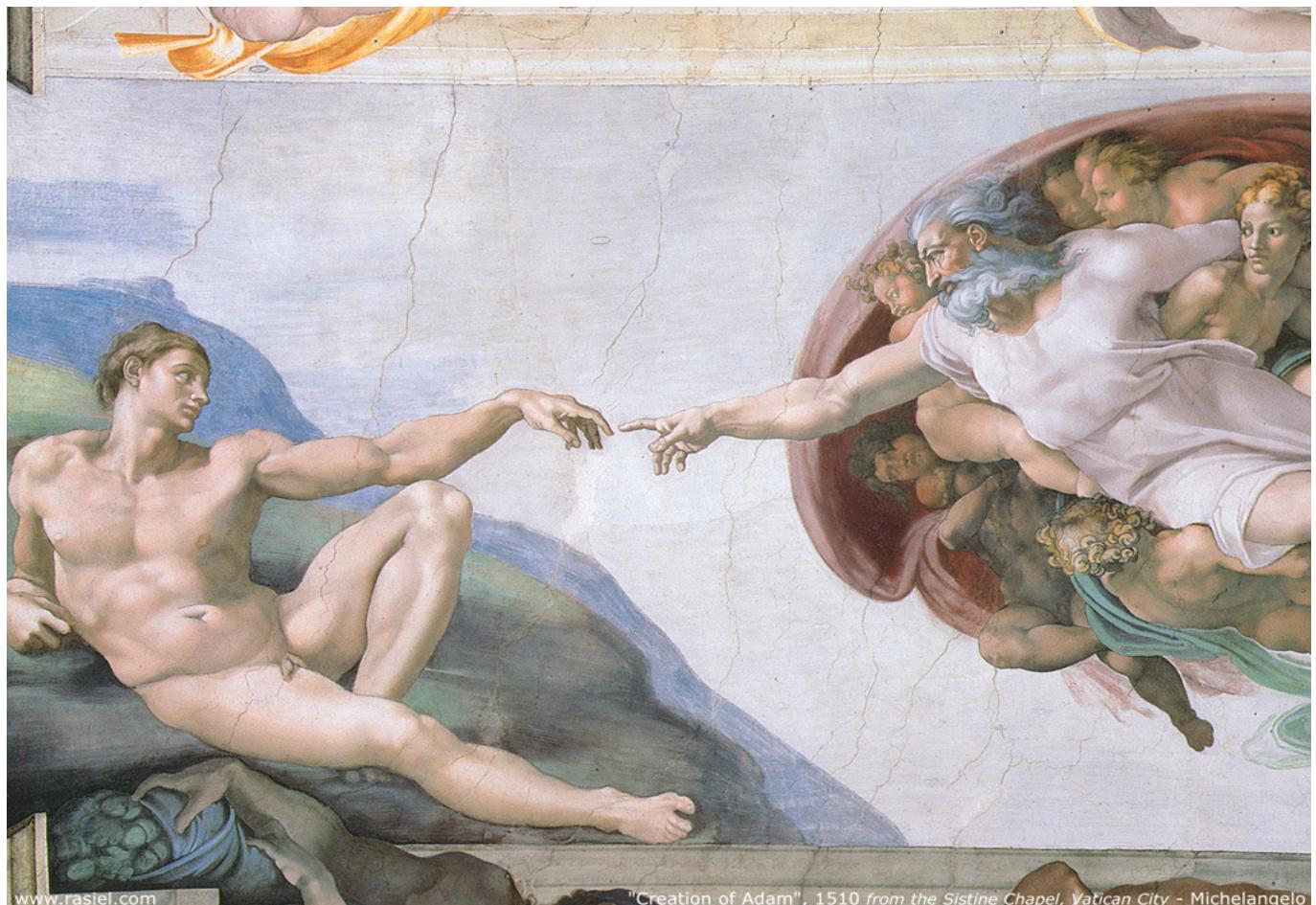

TAJNA LEVORUKIH

Vesna Lazić

Pitanje zašto je čovek levoruk ili desnoruk ostaje i danas jedna od najvećih misterija ljudskog roda. Astrološki gledano samo leva hemisfera saraduje sa Merkurom, što znači da funkcije desne hemisphere imaju uticaj drugih planeta i dolaze kao uticaj neke druge kuće a ne treće?

Da li ste levo ili desno orijentisani?

Svakog jutra milioni ljudi se bude sa nelagodnošću da je sve obrnuto, naopačke postavljeno, da im ništa ne ide "na ruku". Kvaka se nalazi na suprotnoj strani vrata, slavine se odvrću u suprotnom smeru, menjač u automobilu smešten je sa nepraktične desne strane, alat je prilagođen dešnjacima... Svet kao da je sav okrenut na desnu stranu.

Levorukost je pojava kada osoba upotrebljava u radu i ostalim životnim aktivnostima pretežno ili dominantno levu ruku.

Pitanje zašto je čovek levoruk ili desnoruk ostaje i danas jedna od najvećih misterija ljudskog roda. Zna se da su levoruki većinom muškarci, jer dve trećine njih je muškog pola. Takođe se zna da je kod njih nešto razvijenija desna hemisfera mozga, dok je kod desnorukih razvijenija leva.

Predrasude

Pojam "levi" dobio je mnoga pogrdna značenja. Njime se, uglavnom, označava nešto neprikladno, neispravno i pogrešno. U prošlosti su levoruki kažnjavani i sankcionisani neretko na vrlo drastične načine. Ljudsko neznanje i glupost učinili su, međutim, da predrasude o levorukim ljudima opstanu u svim kulturama sveta do pre nekoliko decenija. Do danas su se održali izrazi "ustati na levu nogu" (biti neraspoložen) ili "imati dve leve ruke" (biti smotan). Međutim, odbojnost prema levorukima nije novijeg datuma. U Mesopotamiji leva ruka je simbolizovala nesreću ili kaznu od bogova, a u hebrejskom predanju povezivana je sa demonima. A i nešto bližeg datuma levoruki su anatemisani kao smotani i nevešti, tako da često mnogi ljudi i danas levorukost smatraju nekom vrstom "felera". Do skora

su levoruku decu kažnjavali vežući im ruku ne bi li razvili onu drugu – desnu.

Svoj odnos prema nekome/nečemu uveliko izražavamo samim načinom imenovanja tog nekoga/nečega. Evo kako različiti jezici imenuju levorukost i levoruke ljude: u jezicima zapadnoevropskih zemalja reč koja označava desni/desno ili nekoga ko je desnoruk, istovremeno označava i nešto ispravno i u vezi sa pravom (eng. right, nem. recht/Recht, fra. droit); levo ili levoruka osoba, kao antonim rečima desno/desnoruk, povezuje se sa neispravnosću, nespretnošću, sa nečim što nije društveno prihvatljivo.

Slično je i sa slovenskim jezicima. Kada bismo prevodili reči koje označavaju desnu stranu imali bismo slovenski koren prav (prav, pravan, ispravan, pravedan).

Međutim, Inke su levoruke ljude nazivale *lloq'e*, što ima pozitivnu konotaciju. Narodi Anda smatraju da levoruki poseduju posebne duhovne sposobnosti, uključujući magiju i moć lečenja. Treći Sapa Inka – Lloque Yupanqui – bio je levoruk i njegovo ime u prevodu znači „slavljeni levoruki“.

Danas, pak, levoruki su u razvijenim zemljama uglavnom dobro prihvaćeni od strane svoje socijalne sredine. Naučna istraživanja ukazuju da levoruki brže misle od ostalih i imaju prednost u bavljenju nekim sportovima. Od kada su levoruki dokazali da im mnoge stvari idu od ruke, njihov broj u svetu nezaustavljivo raste. U poslednjih sto godina broj levorukih se gotovo učetvorostručio i smatra se da oko 13% stanovništva danas piše levom rukom.

Za moderni bum levorukih u svetu nisu krivi isključivo ni motorika šake, ni funkcionalisanje mozga, već napuštanje tradicije i uvreženih shvatanja. Naučnici objašnjavaju da današnju decu koja pišu levom rukom više nikao ne

tera da olovku prebace u desnu ruku. Zato je sasvim razumljivo što je jedna studija u Velikoj Britaniji pokazala da je oko 11% muškaraca i žena uzrasta između 15 i 24 godine levoruko, dok ih je samo 3% među starijim sunarodnicima uzrasta između 55 i 64 godine. Autor knjige "Desna ruka, leva ruka" Kris Mek Manus objašnjava da su levoruki ljudi tokom 18. i 19. veka imali dobar razlog da prečute kojom se rukom hvataju olovke ili alata. Predrasude o njihovim navodnim nedostacima i nespretnosti bili su razlog što su "levaci" često žigosani u društvu, bez mogućnosti da se venčaju i ostave iza sebe potomke! Kako je omča tradicije labavila, tako su ljudi koji su prirodno levoruki mogli do kraja života to i da ostanu.

Najmanje Kineza

U zavisnosti od tradicije i kulturnih obrazaca broj levorukih ljudi drastično varira. Na anglosaksonskom području 8% muškaraca i 6% žena su levoruki, među Japancima levom rukom piše 4% muškaraca i oko 2% žena, dok u Kini samo 1,5% ljudi piše i jede levom rukom! Zanimljivo je da su Eskimi, jedan veći deo severnoameričkih Indijanaca, i značajan procenat populacije Japana, istog semitskog porekla kao i Jevreji i Arapi, i imaju čitavu zajedničku seriju istih krvnih grupa, istih naslednih bolesti, izraženu levorukost, guturalni (grleni) govor, itd.

Razlog levorukosti

Ono što je nauka ustanovala

Na pitanje šta je razlog levorukosti naučnici još uvek nemaju usaglašen odgovor. Sigurno je jedino da je ova osobina urođena. Ako se zna da se u porodicama u kojima je bar jedan roditelj levoruk 10 do 12 puta češće rađaju levoruka deca, jasno je da nasledni

faktor nije zanemarljiv. Osim toga, u 12% slučajeva genetski identičnih blizanaca, jedan je levoruk, a drugi desnoruk. Naučnici sa Univerziteta Oksford ključ levorukosti našli su u genu LRRTM1, istom onom genu koji po njihovom mišljenju utiče na pojavu bolesti šizofrenije?! Veza između levorukosti i šizofrenije, kao i prepostavke da levoruki ljudi češće oboljevaju od epilepsije nikada nisu dokazane. Naprotiv, nedavna istraživanja pokazuju da ljudi koji pišu levom rukom brže misle i češće koriste obe moždane hemisfere. Stručnjaci su ispitivali koliko su učesnici spretni u iščitavanju slova sa oftamološke ploče u levom i desnom vidnom polju, što je zahtevalo korišćenje obe moždane hemisfere istovremeno. Levoruki dobrovoljci su bili brži u razmeni informacija između dve hemisfere od desnорukih (za 43 milisekunde). Naučnici kažu da ljudi koriste obe moždane hemisfere za teške zadatke, ili sa tesnim rokovima, koji zahtevaju interpretaciju brojnih istovremenih informacija. Ova veština nam dobro dođe prilikom igranja kompjuterskih igara, vožnje automobila ili tokom nekih sportskih aktivnosti. Smatra se da levoruki imaju prednost u sportovima poput mačevanja, boksa i tenisa. Svi se slažu, međutim, da je glavni adut levorukih sportista faktor iznenađenja, tj. neočekivani potezi kojima čašćavaju svoje protivnike.

Levoruki imaju bolje pamćenje

Neurofiziologija nas uči da leva polovina mozga obrađuje informacije sistematicno, analitički i postepeno. Zahvaljujući toj polovini mozga mi razumemo smisao reči, apstraktne pojmove, sposobni smo da svet koji nas okružuje klasifikujemo, planiramo svoje aktivnosti uključujući logičko zaključivanje i činjenice. Znači: leva velikomoždana hemisfera obrađuje

informacije vezane za jezik, analitičke detalje, verbalnu ekspresiju, sposobnost artikulacije govora, kritičko i logičko razmišljanje, procesuiranje sekvensijalnog razmišljanja, mentalne aktivnosti koje uključuju reči i brojeve. Zato nam se često čini da dešnjaci zaključuju crno-belo, logično i racionalno, organizovani su, završavaju jednu obavezu i prelaze na sledeće, prvo planiraju, pa onda su u akciji, teško im je da promene odluke.

Desna hemisfera određuje intuitivno, emocionalnije, holističko, simultano i paralelno razmišljanje, mentalne aktivnosti koje uključuju slike, vizuelno pamćenje i prostorne odnose. Zbog toga se za levoruke ljudi smatra da imaju snažan umetnički senzibilitet, ali postoji i predrasuda da imaju nestalu pažnju, da nisu u stanju da planiraju i da žive u okruženju kreativnog haosa. "Običan" čovek nema problema kad treba da odredi koja mu je desna ruka, dok za levorukog to nije baš jednostavno. Teškoće u prostornoj orientaciji u životu i na papiru česta su odlika levorukih. Levoruki su temperamentni, nestrpljivi i često rade, a da ne promisle, i imaju potrebu za smenjivanjem aktivnosti, jer teško izdržavaju prisilu - objavili su australijski naučnici. (Tanjug)

Sposobnost pamćenja je integrativna funkcija leve i desne hemisfere, a urođeni filogenetski kapacitet mozga predstavlja sposobnost holističke, simultane percepcije stimulusa iz obe hemisfere i njihovo istovremeno procesiranje.

Stephen Christman i Ruth Propper sa univerziteta u Toledu (University of Toledo, Ohio) su pronašli vezu između levorukih osoba i pamćenja. Ova teorija važi i za osobe koje su desnoruke, ali imaju levoruke pretke. Studija ukazuje da desnoruke osobe sa levorukim precima imaju podjednako raspoređene centre u mozgu, veći broj

veza među hemisferama i razvijeniji corpus callosum (moždana formacija koja povezuje dve hemisfere) od desnоруkiх osoba. Christman i Propper su istraživali dve vrste pamćenja – epizodično (prisećanje i prepoznavanje događaja) i ne-epizodično (trajnu memoriju), implicitnu memoriju. Pronađeno je da su levoruki imali superiorniju epizodičnu memoriju a slabiju implicitnu nego desnоруки. Zaključak je da ljudi koji su levoruki, imaju jače izražene veze među hemisferama i bolje pamte događaje nego činjenice... Tako da, ako ste iz porodice čiji su članovi levoruki, možete tvditi da imate bolje pamćenje od onih koji su desnоруки, tvrdi se u istraživanju. Zaključci su doneseni na osnovu teorije da dve hemisfere mozga rade udruženo da bi nam omogućile da upamtimo događaje. Rezultati istraživanja, takođe, mogu objasniti zašto se deca ne sećaju događaja do svoje četvrte godine. U tom periodu rasta i razvoja veza između dve moždane hemisfere u potpunosti sazревa i razvija se.

Drugim rečima, kod levaka je izraženija sposobnost zamišljanja figura i oblika - osobine koju poseduju uglavnom arhitekte. To je sposobnost da se na dvodimenzionalnoj površini (listu hartije) projektuje neki objekat koji, naravno, ima tri dimenzije. Ovo objašnjava veliki broj levorukih umetnika (Rafaelo, Mikelangelo, Pol Kle, Leonardo da Vinči itd.) i pisaca (Wolfgang Gete, Mark Tven, Hans Kristijan Andersen, Alberto Moravija itd.).

Zatim, levoruki imaju veće predispozicije za uspeh u sportovima u kojima se koristi samo jedan zglob, kao što su mačevanje, tenis, rukomet i sl, jer imaju jači i razvijeniji "most" nervnih vlakana koji spaja dve moždane hemisfere u poređenju sa dešnjacima. Ta osobina dozvoljava im mnogo brži prenos

informacija iz jedne moždane hemisfere u drugu. A u sportskim aktivnostima, u kojima je sposobnost brzog reagovanja jedna od osnovnih vrlina, čak i hiljaditi deo sekunde postaje odlučujući. Štaviše, u sportu kao što je tenis, zadavanje "obrnutih" udaraca često je odlučujuće, tako da nije slučajnost što su mnogi asovi belog sporta levoruki: Rafael Nadal, Martina Navratilova, Monika Seleš, Džimi Konors, Džon Mekinro, Rod Lever itd.

Takođe je naučno dokazano da su levoruki veštiji u snalaženju u nesvakidašnjim i neprijatnim situacijama, razvijaju veću sposobnost prilagođavanja od desnorukih i umeju da pronađu kreativna rešenja u prevazilaženju svakodnevnih briga.

Svet po meri desnorukih

U detinjstvu je razvoj levorukih često skokovit, pa iako neki od njih lako izvode zaključke - teže pamte, nemaju dobru orijentaciju ili imaju teškoće pri pisanju. To je, ipak, samo jedna od faza u prilagođavanju mališana svetu koji je, generalno, skrojen po meri desnorukih. Takođe, još jedan podatak je pouzdan - levaci su skloniji slučajnim ozledama. Najverovatnije je i to iz istog razloga što je svet prilagođen dešnjacima.

Njima je prirodno da pišu zdesna nalevo, ali ih ustanovljeni simbolički kanoni teraju da se priviknu na suprotan smer (izuzev kod jezika poput arapskog, hebrejskog i persijskog). Ma koliko se nadali da je rukopis kao u ogledalu umetnički hir velikog i levorukog Leonarda da Vinčija, istina je da 80% levorukih osoba piše na isti način. Svrakopis, koji u odrasлом dobu prati levoruke, koji su na silu prevedeni u desnoruke, očigledan je dokaz onoga što su naučnici nedavno pouzdano utvrdili: levoruke osobe ni uz dugogodišnju vežbu ne mogu da postanu

potpuni "dešnjaci"! Profesori Hartvig Sibner i njegov kolega Stefan Klepel dokazali su to uz pomoć magnetne rezonance. Kod ljudi koji uvežbavanjem pokušavaju da postanu desnoruki, područja koja direktno utiču na upravljanje pokretima sele se u levu stranu mozga. Međutim, u seobu ne kreću i nadređena područja u planiranju i kontroli pokreta.

"Levoruka deca najčešće potiču iz porodica u kojima su oba roditelja, jedan od roditelja ili neko od članova porodice, takođe levoruki. Levrukost se može utvrditi i u trećem trimestru trudnoće posmatranjem pokreta ploda ultrazvukom, ali i jednostavnim, ali ne toliko preciznim posmatranjem pokreta glavice tek rođenog deteta (pri čemu oko 95% dece okreće glavu u desnu stranu kada se položi na leđa), i mnogo sigurnije od 6-og do 10-og meseca života na osnovu češćeg, ali nedoslednog korišćenja jedne ruke. Detetu jedna ruka postaje konačno dominantna oko četvrte godine života. Levruku dete nipošto ne treba prisiljavati da dominanto koristi desnu ruku, jer to može dovesti do narušavanja motornog razvoja, a naročito koordinacije pokreta strana tela i vizuomotorne koordinacije, ali i emocionalnih i jezičkih sposobnosti. Međutim, levorukom detetu treba i objasniti da se ne razlikuje od svojih desnorukih vršnjaka, te da nije niti pametnije i sposobnije, niti manje pametno i sposobno od njih, da je to još jedan varijitet prirode, a razlike u brzini i načinu razvoja moždanih funkcija tražiti samo ukoliko se pojavi razvojni problem koji značajno odstupa od proseka uzrasne dobi." (Mr sc med. Đokić, dr Gorica Spec. neurologije)

Snaga nauke je odagnala mračnu senku sa levorukih, ali oni i dalje moraju da se nose sa izazovima sveta, prilagođenom desnorukima. Ako ste desnoruki i probate

da upotrebite makaze za levoruke, znaćete o čemu govorim. Zbog toga mnoge kompanije plasiraju proizvode koji bi trebalo da olakšaju život ljudima koji se najviše služe levom rukom. U poslednjih tridesetak godina levoruki su dobili svoju verziju otvarača za konzerve, makaze, alatke i muzičke uređaje.

Srećan rasplet

Bez obzira na tumačenje – da li je levorukost prednost ili mana, istorija sveta bi sasvim drugačije izgledala da nije bilo levorukih vojskovođa Cezara, Aleksandara Makedonskog i Napoleona; spisak levaka koji su zadužili svetsku nauku predvode Njutn, Tesla, Ajnštajn, Maksvel, Marija Kiri, Pavlov... Na umetničkoj pozornici čovečanstva carovali su Leonardo da Vinči, Mikelanđelo, Betoven, Ravel, Paganini, Klee, kao i pisci Mark Tven, Kafka, Gete i Andersen, a rubriku „slavni levoruki“ popunjavaju i Džimi Hendriks, Pol Mekartni, Ringo Star, Fredi Merkjuri, Kurt Kobejn, Čarli Čaplin, Robert de Niro, Merlin Monroe, Džulija Roberts itd.

Zanimljivosti o levorukima

- Levoruke osobe su brojnije među decom čiji je IQ veći od 131
- Levoruki imaju tri puta veće šanse da postanu alkoholičari, jer koriste desnu stranu mozga, manje kolerantnu na alkohol
- Dvaput je više levorukih muškaraca nego žena
- Studija je pokazala da su levoruki muškarci 15% bogatiji od dešnjaka koji su završili koledž, a 26% od onih koji su završili fakultet
- Ako su oba roditelja levoruka, šanse da i njihovo dete to bude su 50%. Istovremeno,

oba roditelja koji pišu desnom rukom imaju samo 2% šansi da dobiju levoruko dete

- Više od 2.500 levorukih umire svake godine zbog korišćenja predmeta prilagođenih dešnjacima
- Dostižu seksualnu zrelost 4-5 meseci kasnije od dešnjaka
- Levoruke osobe koje su se šlogirale brže se oporavljuju
- U Pensilvaniji postoji koledž, jedini takav na svetu, gde mogu da se školuju levoruki
- Desna ruka simbolizuje mušku energiju, a leva žensku
- Dešnjaci žive oko 9 godina duže od levorukih
- Četiri od pet dizajnera Mekintoš kompjutera bili su levoruki

I ceo svemir se (sa izuzetkom naše planete) okreće zdesna na levo.

Šta je to što uslovljava i određuje prednost jedne ruke nad drugom u natalnoj karti?

Dakle:

Ruke, manuelni rad i način pisanja pripadaju astrološkoj simbolici planete Merkur, znaku Blizanaca i seriji 3, ali, pre svega mora biti vezano za planetu Merkur (ruke), jer su ruke povezane s mozgom koji takođe nosi simboliku Merkura, Meseca i znaka Ovna, a koordinacija pokreta i motorika ruku opisana je vezom Merkur-Mars. Znači, svi aspekti ka Merkuru i seriji 3. pokazuju kako se izražavamo rukama, kao npr. ljudi koji imaju konjunkciju Merkura i Venere imaju veštice i kreativne ruke, aspekt Merkura i Marsa jača ruke, daje brzinu i okretnost ruku, oštре pokrete, Merkur u lošem aspektu sa Jupiterom može dati nespretnost ili trapavost ruku, itd...

Takođe, moć govora i sposobnosti za komunikaciju potiču iz mozga, što se opet vezuje za planetu Merkur i njeno delovanje. Međutim, nisu svi zaključci koji potiču iz mozga racionalni, logični i objektivni, jer tu funkciju obavlja samo jedna polovina mozga. Naučnici su dokazali da te sposobnosti pripadaju samo jednoj (levoj) polovini mozga, kao i da desna moždana hemisfera, za razliku od leve, funkcione na sasvim drugačiji način. Ta razlika između hemisfera je u načinu obrade informacija: leva hemisfera podatke obrađuje sekvencijalno,

a desna sve istovremeno. Zbog toga desna hemisfera ne daje odgovore u svakom trenutku i ostavlja levoj hemisferi da sama nađe razloge nekih uverenja i odluka koje ona doneše. Samim tim desna hemisfera je više uključena u osećanja i kreativnost, a leva u logično zaključivanje, analiziranje i snalaženje u prostoru. Astrološki gledano samo leva hemisfera sarađuje sa Merkurom, što znači da funkcije desne hemisphere imaju uticaj drugih planeta i dolaze kao uticaj neke druge kuće a ne treće?

Da se podsetimo:

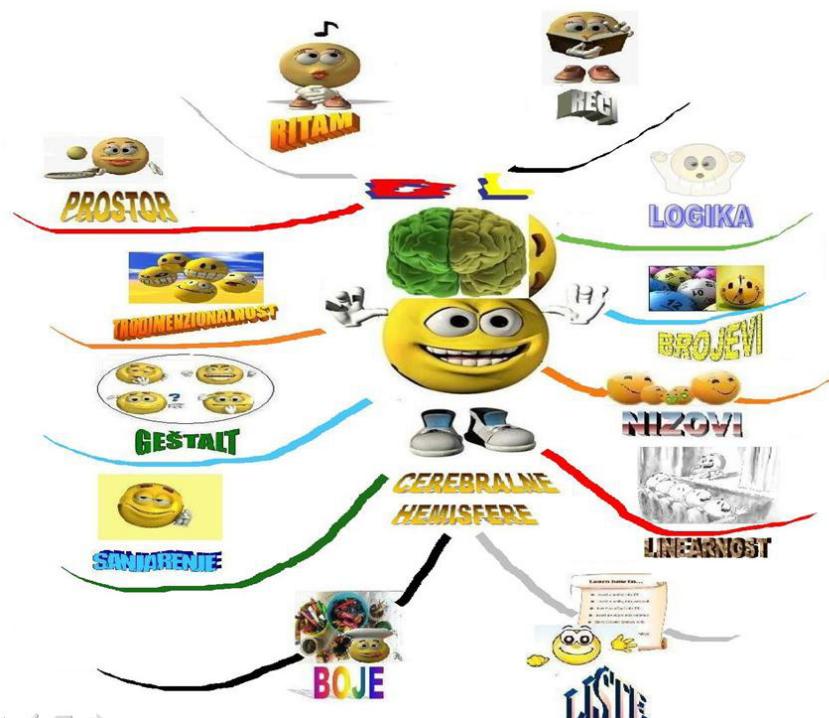
FUNKCIJE LEVE HEMISFERE	FUNKCIJE DESNE HEMISFERE
koristi logiku	koristi osećanja
usmeren na detalje	usmeren na „veliku sliku“
reči i jezici	simboli i slike
sadašnjost i prošlost	sadašnjost i budućnost
znanje	verovanje
percepcija red/uzorak	prostorna percepcija
poznaje naziv objekta	poznaje funkciju objekta
rukovodi se činjenicama	rukovodi se zamišljanjem
matematika i nauka	filozofija i religija
oblikuje strategije	predstavlja mogućnosti
praktičan	impulsivan
temeljen na stvarnosti	temeljen na fantaziji
siguran	reskira
verbalne sposobnosti	vizuelne sposobnosti
logički, analitički pristup	spontani pristup
racionalnost	intuicija
fokusiranje	disperzija
čitanje slova i reči	uobličavanje smisla reči
muževnost	ženstvenost
dan, svetlo	noć, mrak
desna strana tela	leva strana tela

Ako leva polovina mozga predstavlja osnovnu bazu za prikupljanje informacija ona svakako pripada Blizancima ili Devici. Desna polovina mozga koja sortira i obrađuje informacije, dajući im smisao, onda verovatno pripada suprotnom znaku Strelca (eventualno Ribama). Znači, objašnjenje o funkcionisanju dve hemisfere mozga, vezuje se za promenljive astrološke zname Blizanci, Devica, Strelac i Ribe. Ovde se nameće zaključak da aktivnosti svesti koje pripadaju levoj hemisferi mozga, kao što su verbalna, linearna i racionalna funkcija i predstavljaju bazu podataka dolaze iz 3. kuće. Suprotno tome intuitivna funkcija koja je dijametralno različita pripada aktivnosti devete kuće (Strelcu i Jupiteru). Dakle, leva polovina se nalazi u prirodnoj i konstantnoj opoziciji u odnosu na desnu hemisferu. Dualitet svesti, koji se javlja kao posledica naučnih istraživanja, reflektuje se na polju astrologije i preko aspekta opozicije.

Isto tako, a na osnovu činjenice da se astrološki prvi znak Ovan vezuje za glavu i mozak, a njegov vladar Mars se vezuje za desnu ruku,

može da se zaključi da sam Ovan (i cela serija 1) predstavljaju levu hemisferu mozga. Dvanaesto polje kao nešto što pretodi prvom, a koje je skriveno (a iznad horizonta), predstavlja nešto što osoba poseduje, ali što nije potpunosti osvećeno (vidljivo), a vezuje se za nesvesnu memoriju, intuiciju, što bi u ovom slučaju potvrđilo da govori o desnoj hemisferi mozga. Ovo podržava i prethodno pomenuti polaritet znakova i prirodne opozicije prirodnog 12. polja Riba sa Merkurovim znakom Device. To u neku ruku potvrđuje i činjenica da Venera koja nosi astrološku simboliku leve ruke egzaltira u prirodnoj 12. kući - znaku Riba.

Kada taj proces pravilno funkcioniše, osoba koristi desnu polovicu mozga prethodno sakupivši u levoj sferi sve potrebne informacije, tako što reaguje razumno i donosi racionalne odluke. Kod osoba, kod kojih obe polovine funkcionišu sinhronizovano, odluke su razumne. Dok, kod osoba kod kojih značajno preovladava snaga jedne hemisfere, javljaju se različiti mentalni problemi ili neuobičajene reakcije.

Ostale predispozicije koje proističu iz navedenih činjenica o levorukim osobama

Vezano za iznesene činjenice u vezi levorukih osoba takođe se nametnula pretpostavka da Mesec u natalnoj karti, kao i serija 4, imaju neku bitnu ulogu u određivanju levorukosti natusa. Ovo proizilazi iz činjenice genetskog uticaja, zatim dominantnosti desne hemisfere mozga jer ovu hemisferu nazivaju i "ženski mozak", a zna se da je Mesec i jedan od astroloških signifikatora za mozak, kao i da upravlja onim nesvesnjim delom mozga (tačnije podsvešću). Mesec je isto tako osnovni izvor motivacije i nosilac svih iskustva. Na kraju, ako se konačna dominantnost ruke utvrđuje oko četvrte godine – što je kraj perioda vladavine Meseca, to definitivno potvrđuje njegov primarniji uticaj u odnosu na ostale pokazatelje iz serije 4. Takođe, Mesec je u tom periodu do četvrte godine u tercijarnim progresijama napravio prvi krug u zodijaku i aktivirao svoj uticaj na ostale planete i kuće natusa.

Nadalje, postoje isključivi levaci koji sve obavljaju levom rukom, a postoje i brojne varijacije na temu - tipa da osoba piše levom rukom, a sve ostalo obavlja desnom i obrnuto, a postoji i treći tip osoba (izuzetno redak) koje se podjednako dobro služe obema rukama – ambideksteri (latinski ambidexter - dešnjak u obe ruke, čovek koji se podjednako lako služi i desnom i levom rukom). U osnovi ovaj drugi mešoviti tip bi se pre mogao svrstati pod karakteristiku spretnosti služenja obema rukama, dok bi se ovaj prvi više mogao opisati kao neki oblik varijacije u motorici ruku u smislu potpune suprotnosti. Sposobnost služenja obema rukama obično je pokazana kroz vezu Merkura i Jupitera kada su u vezi sa Venerom (simetrija). Ona može biti istaknuta kroz položaj Merkura u znaku Riba ili Strelca

jer je u tim znacima Merkur (ruke) vezan za način Jupitera (prostor). Takođe, pozicija Merkura u znaku Riba, zatim u 12. kući ili vladara 3. u 12.kući (obrnuta logika, obrnuta koordinacija), ponekad i pozicija Jupitera u Blizancima ili Devici, jer je u tim znacima "metoda" Jupitera spojena sa spretnošću i veština Merkura (široke intelektualne, ali i manualne sposobnosti), a i sam znak Blizanca sadrži u sebi simboliku duplog, "dvoličnog" i vezan je za simboliku ruku.

Za onaj prvi slučaj, kod ljudi koji su izraziti levaci, često postoji aspekt Merkura (ruke) i Urana (neobično, kontra), vladara 3. kuće i Urana ili znaka Vodolije i ostale kombinacije serije 3 i 11, a to se onda i poklapa s onom tvrdnjom da je levorukost vezana s inteligencijom. Takođe, kroz astrološku prizmu gledano, ako je 3. kuća od Ascendentu desna ruka, 11. kuća je onda leva kao 3. kuća u suprotnom pravcu od Ascendentu.

Na osnovu navedenih činjenica, naučnih i statističkih podataka koji su bili početna smernica, analizirala sam 60 natalnih karata poznatih ličnosti, čiji spisak imena prilažem:

- **umetnici** - Leonardo Da Vinci, Michelangelo Buanarotti, Raphael, Paul Klee, Ludwig Van Beethoven, Nicholo Paganini, Maurice Ravel,
- **naučnici** - Isac Newton, Benjamin Franklin, Marie Curie, Nikola Tesla, Albert Einstein, Albert Sshweitzer, pisci – Charles Dickens, Franz Kafka, Mark Twain, Johann Von Goethe, Lewis Carroll, Fridrich Nietzsche,
- **vladari i političari** – King Louis XVI, Emperor Napoleon I, Victoria, Prince Scharles, Fidel Castro, američki predsednici – James Garfield, Herbert Hoover, Harry S Truman, Gerald

- Ford, Ronald Regan, George Bush, Bill Clinton, Barack Obama,
- **biznis** – Henry Ford, John D Rockefeller Sr, Bill Henry Gates III, Oprah Winfrey, a jedini negativni primer je poznati pljačkaš banaka John Dillinger,
  - **glumci** – Charles Chaplin, Greta Garbo, Merilyn Monroe, Kim Novak, Robert De Niro, Bruce Willis, Matt Dillon, Keanu Reeves, Whoopi Goldberg, Drew Barrymore, Julia Roberts, Angelina Jolie,
  - **muzičari** - Jimi Hendrix, Paul McCartney, Bob Dylan, George Michael
  - **sportisti** – Mike Connors, Mark Spitz, John Mc Enroe, Monika Seleš, Raphael Nadal, Pele i Maradona.

Rezultati istraživanja i dobijeni pokazatelji na osnovu kojih se može odrediti levorukost u natalu:

1. Veza serije 1 sa serijom 9

Ova veza potvrđuje da je glava (mozak) povezana sa desnom hemisferom. Oko 91% ima vezu serije 1 sa serijom 9 uspostavljeno na sledeći način: Ascendent u Strelcu, Jupiter na Asc ili u 1. kući, vladar Ascendent u konjunkciji sa Jupiterom, vladar Ascendent u Strelcu, vladar Ascendent u 9. kući, vladar 9. kuće u 1. kući i vladar 1. kuće u aspektu sa vladarem 9. kuće.

2. Veza serije 3. (ruka) sa serijom 11 (leva ruka)

Ova veza postoji u 86% na uzorku od navedenih 60 poznatih osoba na sledeći način: vladar 3. kuće u 11. kući, vladar 11. kuće u 3. kući, Uran u 3. kući, Vodolija u 3. kući, Merkur u Vodoliji, Uran u Blizancima,

Merkur u 11. kući, vladar 3. kuće u Vodoliji, Vladar 3. kuće u konjunkciji (ili u aspektu sa Uranom), vladar 11. kuće u konjunkciji (ili aspektu sa Merkurom), vladar 11. kuće u Blizancima i vladar 3. kuće u aspektu sa vladarem 11. kuće.

3. Merkur u vezi sa serijom 1, 9 ili 12, a takođe i Merkur u konjunkciji sa Venerom

Ova povezanost serije 3 sa 1, 9 ili 12 je prilično zastupljena ali zajedno sa ostalim faktorima koji ne isključuju jedni druge, ali najzastupljenija je ipak veza serije 3 sa serijom 11.

Zatim, Merkur (ruke) konjunkcija Venera (leva ruka) je prvi od pokazatelja levorukosti ako su i ostali faktori zastupljeni. Od navedenih 60 slučajeva kod 9 soba postoji konjunkcija Merkura i Venere, kod 13 je Merkur dispozitor Venere ili obrnuto, Venera dispozitor Merkura, u 5 slučajeva su u stelijumu ili u istom znaku i kod 6 osoba je dispozitor Venere u konjunkciji sa Merkurom ili obrnuto, dispozitor Merkura u konjunkciji sa Venerom.

4. Mesec u vezi sa serijom 9, Mesec sa serijom 12 i najmanje zastupljena veza Meseca sa serijama 11 i 3. Takođe je zastupljena veza serije 4 sa serijama 9 ili 12, 11 ili 3

Kako je već pomenuto Mesec je jedan od signifikatora za mozak, zatim nosi genetsko nasleđe, a primarno nosi uticaj kao vladar perioda do 4. godine kada se i konačno utvrđuje levorukost osoba. Od pomenutih 60 osoba Mesec sa serijom 9 je bio povezan u 79% kroz sledeće mogućnosti: Mesec konjunkcija Jupiter, Mesec konjunkcija vladar 9. kuće, Mesec u 9. kući, Mesec u Strelcu, Mesec kao vladar 9. kuće (Rak na vrhu 9. kuće), Jupiter u Raku, Mesec i Jupiter u aspektu, Mesec u aspektu sa vladarem 9. kuće, Jupiter u 4.

kući i vladar 9. kuće u konjunkciji ili aspektu sa vladarem 4. kuće. Takođe postoji mnogo manja povezanost Meseca i serije 12 na isti način, a i u četrdesetak posto slučajeva postoji povezanost Meseca sa serijom 11. ili serijom 3. Najmanje je zastupljena povezanost serije 4 sa serijama 9, 12, 11 i 3.

5. Serija 8 u svim slučajevima igra bitnu ulogu u odnosu na seriju 3, 1, 11, 12, 9

Jedina oblast koja nije postavljena u početnoj hipotezi proistekloj na osnovu činjenica i naučnih dokaza, a da je vezano za levorukost, je veza sa serijom 8. Istraživanje na pomenutom uzorku od 60 osoba je pokazalo da serija 8 ima uticaja na određivanje levorukosti natusa i to na sledeći način: serija 8 na seriju 3 utiče u 53% slučajeva, na seriju 1 i 11 u 49%, na seriju 9 u 33% i na seriju 12 u 24% slučajeva. Ovde svakako da uticaj 8 na jednu seriju ne isključuje mogućnost da utiče i na drugu/druge serije koje se tiču ili ne tiču levorukosti (na primer, ostali veći uticaj se pokazao prema serijama 2, 5 i 4).

Pošto se najveći uticaj odražava na seriju 3, moguće objašnjenje na osnovu utvrđenih činjenica je već pomenuto da kod levorukih osoba nasledni faktor (8) utiče na dominantnost ruke (3), zatim kod mnogih je izraženija nervna napetost, psihološke krize, sklonost opasnostima u saobraćaju ili vožnji jer se zna da su menjači na automobilima uglavnom smešteni sa desne strane i samim tim prilagođeni da se koriste desnom rukom, papučica kočnice i gasa takođe je prilagođeno desnoj nozi i sl, zatim imaju naglašenu intuiciju (naravno uz uticaj i Meseca i ostalih faktora), takođe u povoljnim aspektima

opisuje znanje samog Hermesa, u lošim pak, opasne misli ili namere, itd. Sem toga, već je pomenuto da levoruki u detinjstvu (serija 3) imaju zbog prilagođavanja desno orijentisanom svetu oscilacije i promene vezane za pisanje, orijentaciju, pamćenje i sl. Druga po učestalosti je veza serije 8 sa serijom 1 što opet može da se protumači iz već pomenutih podataka kao što su: podložnost levorukih osoba slučajnim nezgodama ili opasnostima, kao i za 9 godina u proseku kraći život u odnosu na desnорuke, zatim ovde može da se kod povoljnijih odnosa svrsta i njihova sposobnost prilagođavanja desnоруком svetu kao i transformacije koje mora da dožive na nivou tela (1).

Sledeća po učestalosti je veza serije 8 i 11 koja takođe opisuje sklonost nesrećnim slučajevima, zatim ova kombinacija je naglašenija kod levorukih naučnika, istraživača, filozofa i sl.

Uticaj 8 na 9 je kod nešto više od trećine slučajeva i u zavisnosti da li je bolje ili gore postavljen njihov odnos, odnosi se na prekid ili problem sa studijama, menjanje životne filozofije, menjanje vere, problem sa zakonom itd.

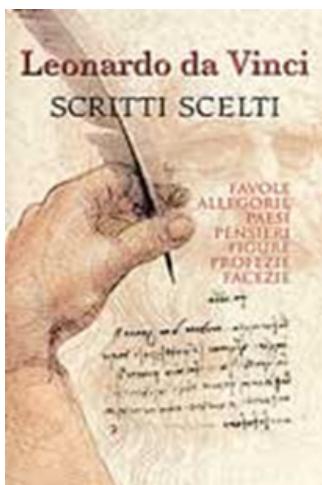
6. Veza serije 3 sa serijom 1, 9 ili 12

7. Veza serije 1 sa serijom 11 je najčešća, a postoji prilična povezanost serije 1 sa serijom 12

8. Na kraju postaje zastupljene i ostale kombinacije: serija 9 sa serijama 11 ili 12 , kao i kombinacija međusobnih uticaja serije 11 sa serijom 12

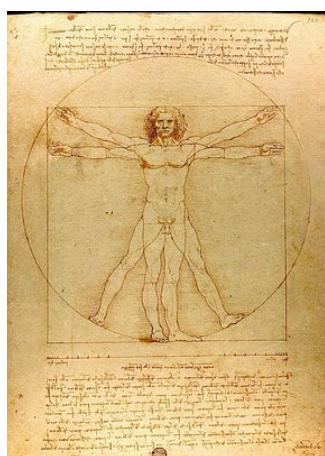
Primeri:

1. Leonardo Da Vinči

Leonardo da Vinči je poznat kao italijanski renesansni vajar i slikar. Opisuje se kao ideal „renesansnog čoveka“ i kao univerzalni genije. Poznat je po svojim remek-delima, kao što su „Tajna večera“ i „Mona

Liza“. Ovaj prauzor renesansnog čoveka, bio je takođe obdarjen za anatomiju, arhitekturu, astronomiju, inženjerstvo i pronalazaštvo. Brojne njegove beleške govore da je razradio leteće mašine, potanko iscrtao ljudske organe i zamislio prvog robota. Pomogao je razvoju anatomije, astronomije i građevinarstva, a njegovi izumi se danas koriste u modernoj tehnologiji, iako nisu primenjivani u njegovo doba.

Njegove slike se danas smatraju vrhunskim delima ovog „univerzalnog genija“ kako su ga često nazivali. Bio je fasciniran misterijom ljudskog lica i mogućnošću čitanja „pokreta duše“ kroz pokrete i izraze lica. Leonardov portret žene fjorentinskog zvaničnika toga vremena „Mona Liza“ nadaleko je poznat po zagonetnom izrazu lica portretisane dame. Portret „Mona Liza“ je prvi psihološki portret naslikan u istoriji, te se zato daje toliki značaj ovom delu.

Napisao je i skicirao detaljan prikaz svega što je radio, a čitav taj opus ima na hiljade strana, od kojih su mnoge preživele do dana - današnjeg. Pošto je Leonardo bio levoruk, pisanje kao u ogledalu nije mu previše teško padalo. Njegov stil nije lak za čitanje, a njegove greške u pisanju i skraćenice još uvećavaju tu teškoću. A ni njegove beleške nisu uvek imale logični redosled. Međutim, njegova prepiska sa drugima pokazuje da mu nije bilo teško ni normalno pisanje. Glavni Leonardov biograf, Serž Bremlji, proučio je sve preživele Leonardove rukopise i zaključio da je pisao obema rukama i u oba smera. Jedan od rezultata (ako ne i razlog) njegovog obrnutog pisanja bio je taj da se mastilo nije razlivalo kada je pisao levom rukom.

Naravno, možda je takođe imao nameru da piše u potaji pošto nije htio da mu drugi kradu ideje. Još jedan razlog za takav oprez poticao je iz njegovih nekonvencionalnih predstava o hrišćanstvu. Kao što je Den Braun istakao, u Leonardovo vreme se levorukost povezivala sa „putem leve ruke i satanskim silama“. Zato se na levoruke gledalo sa podozrenjem; nije u to vreme bilo lako naći nekog ko je to tako otvoreno ispoljavao kao Leonardo. On je, naime, pisao sa namerom da objavi i na marginama jednog od svojih anatomske crteže traži od svojih sledbenika da obezbede da njegova dela budu odštampana.“

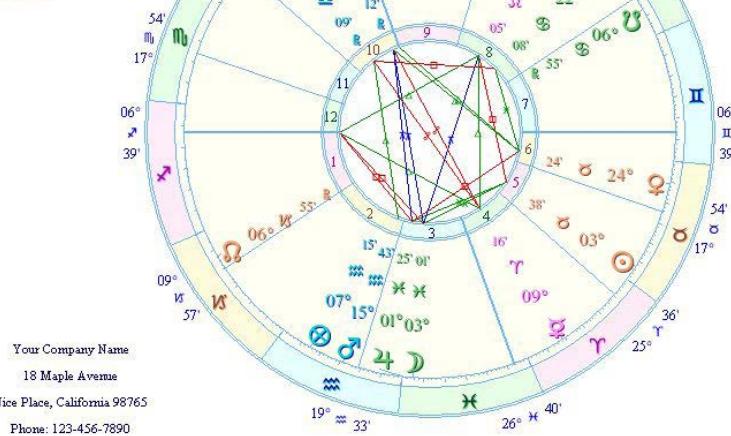
„Vitruvijanski čovek“ jedan od poslednjih Leonardovih crteža i beleške na njemu govore o savršenosti odnosa proporcija ljudskog tela. Ovaj crtež takođe može da posluži i kao astrološki pokazatelj signifikatora za levu i desnu ruku, jer, ako zamislimo da je Ascendent na glavi „Vitruvijanskog čoveka“ tada se jasno vidi da je 3. kuća desna ruka, a 11. kuća leva ruka.

Leonardo da Vinči je rekao o umetnosti – Um slikara je kopija božanskog uma... Kada duh ne sarađuje sa rukom tu nema umetnosti... Priroda počinje od rezona a završava u iskustvu, a naš je posao obrnut, to jest da počnemo od iskustva i da istražujemo rezon.

Leonardo Da Vinci

NATAL CHART

23 April 1452
21:40
Local Mean Time
Vinci, Italy
43° N 47° 10' E 55
Time Zone: 0 hours West
Tropical Placidus

Ascendent je u Strelcu što je početna predispozicija veze 1 i 9 i ukazuje na mogućnost većeg uticaja desne hemisfere mozga. Jupiter u sedištu u znaku Riba (veza sa 12), zajedno sa Mesecom (mozak) u 3. kući (ruka). Kako je već pomenuto, 3. kuća koja se uglavnom odnosi na desnu ruku, može da ukaže i da je tu nešto drugačije, obrnuto, kao ovde u Leonardovom slučaju gde je sam vrh 3. kuće u Vodoliji koja to naznačava. To potvrđuje i Mesec koji se uglavnom odnosi na desnu hemisferu mozga, a koji je u egzaktnom sekstilu sa Suncem vladarem 9. kuće (desna hemisfera), a samo Sunce se nalazi na stepenu Mesečeve egzaltacije.

Na Leonardov rukopis kao odraz u ogledalu može da ukaže takođe Mesec (ogledalo) u 3. (rukopis) i u konjunkciji sa Jupiterom vl. Ascendenta. Mesec u astrološkoj simbolici, sem što se vezuje za ogledalo i za mozak, ukazu-

je i na aspekt opozicije ili nešto dvojno, što sve podržava činjenicu levorukosti, ali i velikog uticaja desne (ženske) hemisfere mozga. Mesec takođe ukazuje i na genetsko nasleđe vezano za levorukost, jer je vladar 8. kuće (nasleđe), a i dispozitor je Urana vladara 3.

kuće i u konjunkciji sa Jupiterom koji, osim što vlada 1, takođe vlada i 4. kućom genetike. Ostali pokazatelji levorukosti su Mars kao vladar 12. kuće u konjunkciji sa vrhom 3. kuće. Mars je inače i dispozitor Merkura (ruke) iz znaka Ovna u 4. kući (opet genetski uticaj vezan za glavu ili mozak - Ovan). Mars je u znaku Vodolije (neobično, različito) gde kao dispozitor dovodi Merkura u konjunkciju sa vrhom 3. kuće - orbisa 3 stepena, što sve potvrđuje levorukost. Saturn drugi vl. 3 je egzaltiran u znaku Vage i u opoziciji (aspekt Urana) sa Merkuronom,

ali takođe ima jak trigon sa Merkuro-vim dispozitorom Marsom na vrhu 3. kuće što takođe podržava ovu činjenicu.

Venera, koja je inače signifikator leve ruke, a u Leonardovom slučaju i vlada 11. kućom koja se odnosi na levu ruku, dispozitor je Saturna vladara 3. kuće i Sunca vladara 9. kuće koje je na egzaltaciji Meseca, kao i Neptuna (prirodno 12). Venera već sadrži u sebi veliki broj elementarnih pokazatelja levorukosti i naznačene aktivnosti desne hemisfere mozga. Venera je jaka, jer je u sedištu u znaku Bika, doduše ima kvadrat sa Marsom na vrhu 3. kuće i kvadrat sa Mesecom i Jupiterom u samoj 3. kući, što može da potvrdi neke izvore koji kažu da se Leonardo koji se služio obema rukama, kasnije zbog oduzetosti desne ruke totalno prebacio na levu. Ovo podržava i Venerin sekstil kao vladara 11 ka Uranu vladaru 3 i dispozitoru Marsa,

a takođe i trigon prema Neptunu (prirodnom vladaru 12) i dispozitoru Meseca i Jupitera iz 3. kuće.

Već pomenuti Merkur (mozak, ruke) na 9. stepenu u znaku Ovna (mozak) ima trigon sa Plutonom vladarem 12. kuće (desna hemisfera) i obe planete su u jakom trigonu prema samom Ascendentu (glava, mozak) što definitivno potvrđuje levorukost.

2. Mikelandjelo Buonaroti

Mikelandjelo Buonaroti bio je italijanski renesansni vajar, slikar, arhitekta i pesnik, a imao je neuporedivi uticaj na dalji razvoj evropske umetnosti.

Za vreme života već je bio smatran najvećim umetnikom svoga vremena, a od tada pa do danas jednim od najvećih umetnika svih vremena. Veliki broj njegovih dela iz slikarstva, vajarstva i arhitekture su među najpoznatijim u istoriji umetnosti. Freske tavanice Sikstinske kapele u Vatikanu danas predstavljaju njegova najpoznatija dela, iako je Mikelandjelo sebe smatrao vajarem. Svestranost u umetnosti nije bila neubičajena u njegovo vreme. Skulpture u mermeru je radio čitavog svog stvaralačkog veka, a drugim umetnostima se bavio samo u određenim etapama. Velika popularnost

freski Sikstinske kapele je najverovatnije posledica velike popularnosti slikarstva u 20. veku, ali takođe i činjenice da veći broj njegovih skulptura nisu završene.

Mikelandjelo je rekao o umetnosti: "Prava umetnost postaje plemenita i religiozna putem uma koji je proizvodi... Istinsko delo umetnosti samo je senka božanskog savršenstva... Čovek slika umom a ne rukama..."

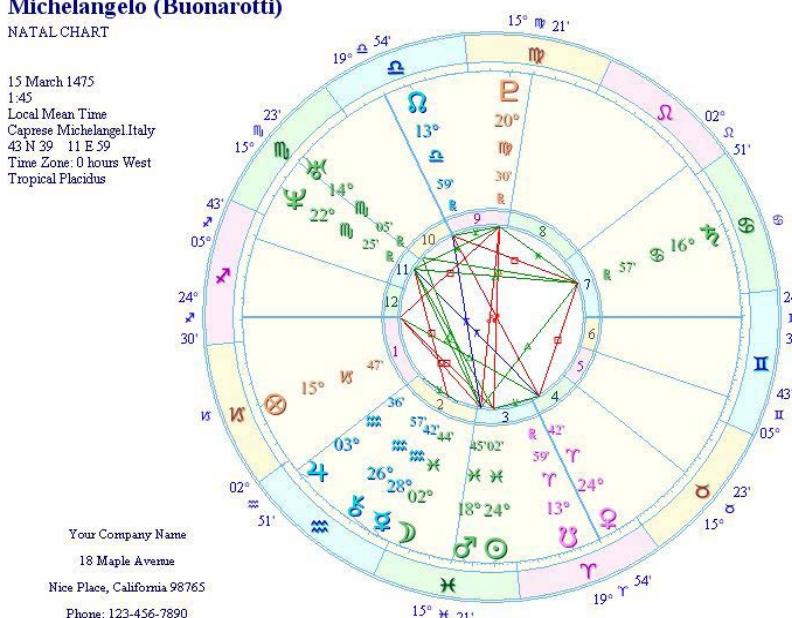

Vezano za samu levorukost zanimljiva je njegova slika "Stvaranje Adama" na kojoj je prikazan čuveni dodir Boga i čoveka, a koja je deo freske "Stvaranje sveta" na svodu Sikstinske kapele. Dakle, Mikelandjelov najčuveniji božanski prst koji dodiruje drugi, Adamov, ljudski, ali na levoj ruci. Njihov dodir je tako oblikovan da pokaže da i Bog stremi čoveku, kao i čovek njemu, da makrokosmos miluje mikrokosmos, a mala praznina između njihovih prstiju nagoveštava da božanski naum preispituje da li je njegovo delo dostoјno kosmičkog postojanja. Ovo je trenutak kada je čoveku samom (Adamu) udahnut smisao i nada, a što astrološki gledano dolazi kao i sam Bog od Jupitera, znaka Strelca i 9. kuće. To potvrđuje i samu aktivnost desne hemisfere mozga kod čoveka i kosmički uticaji koji se kroz ovu hemisferu ogleda u čoveku.

Ovaj uticaj svesti sa jedne strane i podsvesti sa druge, dualiteta svesti koji svi mi nosimo preko uticaja naših dveju moždanih hemisfera takođe može da se uoči i na freski "Stvaranje Sunca i Meseca" gde Bog desnom rukom stvara Sunce (svest i muški princip), a levom stvara Mesec (podsvest i ženski princip).

Michelangelo (Buonarrotti)

NATAL CHART

Mikelanđelu je, kao i Leonardu, Ascendent u Strelcu (veza 1 i 9), ali i 12. kuća je takođe u Strelcu, što dodatno spaja 12 i 9 i naglašava predispoziciju jače aktivnosti desne hemisfere mozga. Treća kuća je u Ribama gde je Mars vl. 11. kuće (spoј 12 sa 3, 1 i 11) koji je u konjunkciji sa Suncem vl. 8. kuće gde se, kao i kod Leonarda, ponavlja uticaj 8 na 3, što dodatno potvrđuje i sam Mars u 3. kući. Inače, Mars u njegovom slučaju, koji je predstavnik 11 (leva ruka), vladar je i 4. kuće (genetika), a takođe je i dispozitor egzaltiranog Urana koji je na vrhu 11. kuće (orbis 1st) i dispozitor Neptuna vladara 3. kuće koji je u 11. kući sa kojim je u trigonu i recepciji. Simbolika jasno upućuje na genijalnost pre svega, ali i na moguću levorukost, jer postoji dvostruka veza 3 i 11 (3 u 11, a 11 u 3). Pluton kao drugi vl. 11. kuće je u 9. kući

(veza leve ruke i desne hemisfere), a u opoziciji je (suprotnost) sa Marsom i Suncem u 3. kući, pa podržava mogućnost služenja levom rukom. Merkur (ruka), koji je i dispozitor Plutona vladara 11, je u Vodoliji, ima konjunkciju sa Mesecom (genetika) u Ribama (prirodno 12), separacionog orbisa od 4.

stepena (genetika, ono sa čim je rođen), što je još jedan u nizu pokazatelja. Jupiter kao vladar Asc (glava, mozak), zatim 12. kuće (desna hemisfera) i vladar je 3. kuće, takođe je u znaku Vodolije što sve potvrđuje levorukost, pre svega, ali i kod njega daje mogućnost dobrog služenja obema rukama. To donekle potvrđuje i dispozitor Uran koji Jupitera vladara 1. kuće i Merkura vladara 9. vodi u 11. kuću. Na to ukazuje i Venera (leva ruka) u Ovnu (prirodna 1) u 4. kući (genetika). Venera je u izgonu, kao i u egzaktnom trigonu prema Ascendentu, a dispozicijom odlazi u egzaltaciju u znak Riba i u 3. kuću i potvrđuje sve dosad iznete pokazatele njegove levorukosti.

3. Bendžamin Frenklin

B e n d ž a - min Frenklin je američki naučnik i političar, borac za slobodu čoveka, učesnik u Američkom ratu za nezavisnost, jedan od tvoraca „Dekla-

ske struje. Osnovao je prvu javnu biblioteku u Americi, filozofsko društvo Pensilvanije i "Akademiju" koja je prerasla u Univerzitet Pensilvanije. Zapamćen je po velikoj obdarenosti i raznovrsnim interesovanjima, izmislivši peraja za plivanje, naročitu peć, svekleći štap, staklenu harmoniku, a izazivao je divljenje ogledima sa munjama (prikazanim i u crtaćima).

Mnogi od nas su se u detinjstvu zabavljali i smejali avanturama junaka crtanog filma „Ben i ja“ iz produkcije i studija „Volt Dizni“. Premijerno je prikazan 10. novembra 1953. u režiji Hamiltona Laskea. Zasnovan je na dečjoj knjizi Roberta Lonsona, koja je prvi put objavljena 1939. i film i knjiga obrađuju priču o crkvenom mišu i Bendžaminu Frenklincu, ali se crtani film manje oslanja na stvarne istorijske događaje i ličnosti. Američka filmska akademija je film nominovala za Oskara za najbolji kratki film.

Bendžamin Frenkin je Ovan na Ascendentu i ima Neptuna u istom znaku u 1. kući koji dolazi iz uklještene 12. kuće, ima trigon sa vladarem Ascendenta Marsom u Strelcu u 9.

racije o nezavisnosti“ i američkog Ustava. Bio je jedan od predvodnika prosvećenosti u svojoj zemlji, zbog čega su ga istoričari pozdravljali kao „prvog Amerikanca“. Iz sfere nauke poznat je kao izumitelj gromobrana i otkrića toka i karakteristika Golf-

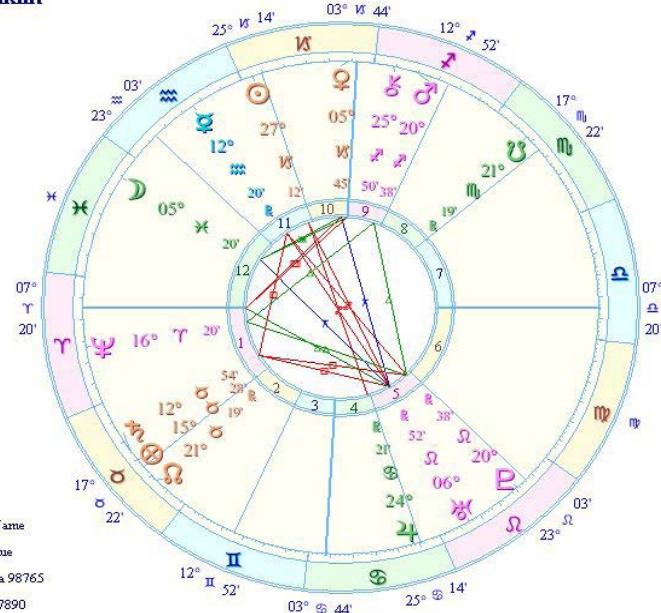
kući (dupla veza 1, 9 i 12) i trigon sa Plutonom vladarem 8. kuće (veliki vatreni trigon). Ovaj veliki trigon potvrđuje napred iznete osobine levorukih osoba, a Frenklina opisuju kao izuzetno preduzimljivu osobu, sklonu rizicima, ali i da je imao izrazito napredniji pogled na stvari u odnosu na druge ljude svog vremena. Neptun iz 1. kuće nosi Mesec u sebi, koji ima egzaktan sekstil sa Venerom dispozitorom Saturna koji je vladar 11. kuće i u recepciji je sa samom Venerom. Ovo je priličan broj činilaca koji ukazuju na prevagu desne hemisfere mozga. To potvrđuje i vladar Ascendenta Mars koji je u 9. kući u Strelcu, a Jupiter, vladar 9. i dispozitor Marsa je i vladar 12. kuće i dispozitor Meseca, nalazi

Benjamin Franklin

NATAL CHART

17 January 1706
10:30
Local Mean Time
Boston, Massachusetts
42N21'30" 71W03'37"
Time Zone: 0 hours West
Tropical Placidus

Your Company Name
18 Maple Avenue
Nice Place, California 98765
Phone: 123-456-7890

se u Raku, znaku svoje egzaltacije. Ali, Jupiter vodi Marsa (racionalnost) u znak pada, a Mesec (intuicija) u sedište. Merkur koji opisuje služenje rukama, a ujedno je i vladar 3. kuće u znaku Blizanaca, u znaku je Vodolije (neobično, kontra) u 11. kući (leva ruka). Merkur je retrogradan (što mu daje svojstva 12-ice), ima opoziciju (dualitet) sa Uranom svojim dispozitorom i vladarem 12. kuće i opoziciju sa Plutonom vladarem 8. kuće. Dispozicijom preko Sunca, Uran i

Pluton takođe idu u 11. kuću što i ukazuje da se dominantno služio levom rukom.

Kako je Frenklin ostavio veliki trag u američkoj politici iskoristila bih priliku da iznesem podatak da je veliki broj levorukih osoba baš među vladarima, političarima i ljudima koji su kreirali svetsku istoriju. Naišla sam na veliki broj, ali navešću nekolicinu, a to su: egipatski faraon Ramzes II, rimske carice Tiberije, Aleksandar Veliki, Cezar, Jovanka Orleanka, Karlo IV car Svetog rimskog carstva, Napoleon, Luj XVI, engleska kraljica Viktorija, engleski kralj Džordž II, Džordž VI Tudor, princ Čarls i njegov sin princ Vilijam, zatim Fidel Castro, izraelski premijer Benjamin Netanjahu, britanski premijer Dejvid Kamerun, kao i osam američkih predsednika - Džems Garfield (20. predsednik po redu), Herbert Huver (31), Heri Truman (33), Džerald Ford (38), Ronald Regan (40), Džordž Buš stariji (41), Bil Klinton (42) i Barak Obama (44). U ovom poslednjem podatku je zanimljiva činjenica da iako, prema statistikama, levom piše tek svaki trinaesti čovek, među sedam poslednjih u nizu američkih predsednika je čak petoro pripadnika ove manjine - upozorava agencija AFP. Izuzeci među poslednjih šest američkih šefova države su samo Džimi Karter (39) i Džordž Buš mlađi (43). A zanimljivo je i to da je ne samo Obama levoruk, nego i njegov republikanski protivkandidat na izborima Džon Mekejn. Znači, u vrhu američke politike bi trenutno svakako bila levoruka osoba – čak i da je Mekejn pobedio.

“Ne iznenađuje što su mnogi američki predsednici iz bliske prošlosti levoruki. Ljudi koji pišu levom rukom veoma su brojni među onima koji imaju veliku sposobnost da se služe rečima”, izjavio je Sem Vang, profesor neurologije na univerzitetu Prinston. Dokazano je da ti ljudi imaju često originalni

prilaz u rešavanju problema, podvukao je on. Levaci koriste obe moždane hemisfere za sve što je povezano sa govorom, što bi moglo da objasni Obamin, Klintonov i Reganov talent za komunikaciju, rekao je profesor Vang.

Istovremeno, politički analitičari su zaključili da su levoruki političari u prednosti prilikom TV duela, jer se gestikulacija desnorukih osoba često tumači kao negativna.

Njihov elitni klub kvare i “crne ovce”: prema FBI, najtraženiji čovjek na svetu Osama bin Laden je levoruk, a ima dosta indicija da je to bio i Adolf Hitler.

Što se tiče naših političara jedino sam naišla na podatak da je Božidar Đelić levoruk.

4. Džems Garfield

Javnosti je poznato da je Džems Garfield bio jedini levoruki predsednik SAD-a do 20. veka, što ne isključuje mogućnost da ih je bilo još, ali se zbog predrasuda to nije javno objavljivalo. Garfield je bio dvadeseti predsednik Sjedinjenih američkih država, a takođe je služio kao general u armiji i kao član Predstavničkog doma SAD-a. Garfield je bio drugi predsednik SAD-a na koga je izvršen atentat (prvi je bio Abraham Linkoln). Njegov mandat je drugi najkraći predsednički mandat u istoriji SAD-a, jer je služio samo četiri meseca pre nego što je ubijen. Takođe je zanimljivo da je bio jedini predsednik koji je na to mesto došao iz siromašne radničke porodice - otac mu je bio stolar, a majka domaćica. Tokom studija je radio svakakve poslove da bi se školovao. Pre nego što je ušao u politiku bio je profesor, a takođe je poznat kao jedan od nekolicine koji su dokazali Pitagorinu teoremu. No, Garfield je zaista bio jedinstven – pisao je istovremeno

obema rukama i to jednom rukom latinicom, drugom grčki alfabet!

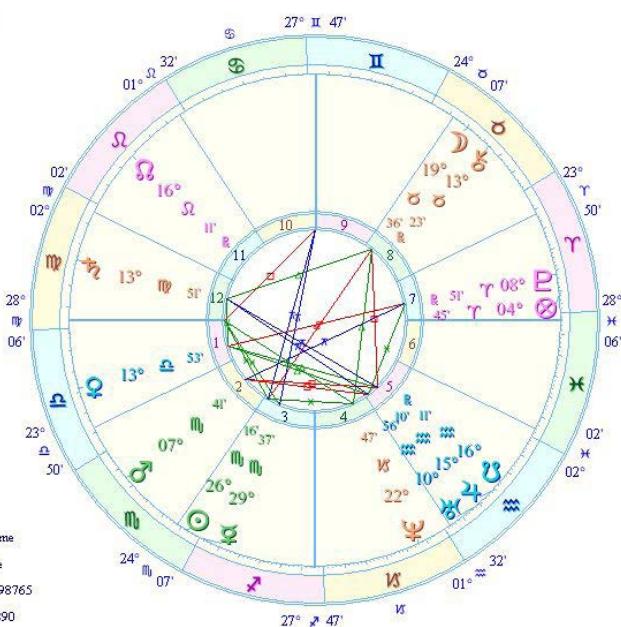
Garfieldov Ascendent je na 28. stepenu Device, jako blizu stepena pada Venere, a opet, Venera kao vladar 9. kuće je u 1. kući u Vagi i izuzetno je snažna jer je u sedištu,

James Garfield

NATAL CHART

19 November 1831
2:00
Local Mean Time
Orange, Portage, Ohio
41°N26'59" 81°W28'51"
Time Zone: 0 hours West
Tropical Placidus

Your Company Name
18 Maple Avenue
Nice Place, California 98765
Phone: 123-456-7890

što je početna dobra veza 9 sa 1. Zatim, Venera nosi egzaltirani Mesec u sebi iz 8. kuće (veza sa serijom 8), a što opisuje i genetsko nasleđe (Mesec je inače vladar uklještene 10. kuće). Venera kao vladar 9. kuće, ali i nastavka 1. kuće jer je Ascendent na kraju Device, ima trigon sa Jupiterom (opet veza sa 9) i sa Uranom (veza sa 11) koji su u konjunkciji u Vodoliji (veza sa 11). Venera ima i oponiciju sa Plutonom vladarem 3. kuće, što dodaje element učešća i serije 8, a što su sve pokazatelji njegove levorukosti. Dvanesta i prva kuća počinju u Devici, pa sam Merkur vladar Ascendent-a nosi u sebi taj početni, inicijalni pokazatelj da je naklonjeniji desnoj hemisferi mozga. To dodatno potvrđuje njegova pozicija na 29. stepenu Škorpije – što uključuje i učešće serije 8. i još jedan element veze sa serijom 12. Merkur je u konjunkciji sa Suncem

vladarem 11. kuće, a nalaze se u 3. kući (ruke, pisanje) i ukazuju na njegovu veštinu dobrog služenja, tj. pisanja obema rukama. To dodatno potvrđuje aspekt sekstila Sunca i Merkura iz 3. kuće prema Neptunu u uklještenoj 4. kući, što je još jedna veza sa 12 i dodatna konekcija sa još širim poljem

desne hemisfere. Pomenuti Pluton vladar 3. je u Ovnu (veza sa serijom 1), ima sekstil sa Jupiterom i Uranom u Vodoliji, što su dodatni pokazatelji povezanosti i uticaja serije 3 sa serijama 9 i 11. Plutonov dispozitor, ujedno i drugi vladar 3. kuće u Škorpiji, a i vladar 8. kuće je Mars u sedištu u Škorpiji. Pluton i Mars imaju nezgodan odnos inkonjunkcije, ali su i u recepciji, pa na neki način podržavaju jedan drugoga. Kao vladari 3. kuće, jedan drugoga po dispoziciji vode u sedište, što dodaje na kvalitetu mogućnostima koje su vezane za samo pisanje i 3. kuću. Dodatni pokazatelj je aspekt sekstila Marsa vladara 3. sa Saturnom u 12. kući koji nosi Neptuna u sebi.

5. Luis Kerol

Luis Kerol – pseudonim po kojem je poznat, a pravo ime mu je Čarls Latvidž Dodžson je bio engleski pisac i matematičar. Napisao je mnoge fantastične priповетke za decu. Njegove priповetke razvedravaju i zabavljaju dečiju maštu, a mnoge su mu reči bez određenog značenja a rečenice nemaju logičnog smisla. Najpoznatije bajke su „Alisa u zemlji čuda“ i „Alisa s one strane ogledala“. Sama činjenica da je neko ko je pisao ova dela o Alisi sigurno duboko

zašao na teritoriju svoje desne hemisfere mozga, jer "Zemlja čuda" je istovremeno i jedan od najpoznatijih imaginarnih svetova. Glavni lik je Alisa, radoznala devojčica, koja ima dobro srce i sposobnost da saoseća sa drugima, uporna je, ponosna i puna ljubavi.

Alisa je čitala knjigu kada je pored nje projurio Beli Zec. Njegov izgled i žurba su zainteresovali Alisu. Pratila ga je do rupe u korenju stabla i... odjednom propala. Dugo je padala, sve dok se nije zatekla u čudesnom svetu

u kome vladaju sasvim drugaćija pravila i običaji od onih koje je poznavala. A i likovi koje je srela u Zemlji čuda su u najmanju ruku čudesni i neobični.

Sama priča je prepuna aluzija na Kerolove prijatelje (i neprijatelje), kao i lekcija koje su u to doba učenici britanskih osnovnih škola morali učiti napamet. Radnja se poigrava s

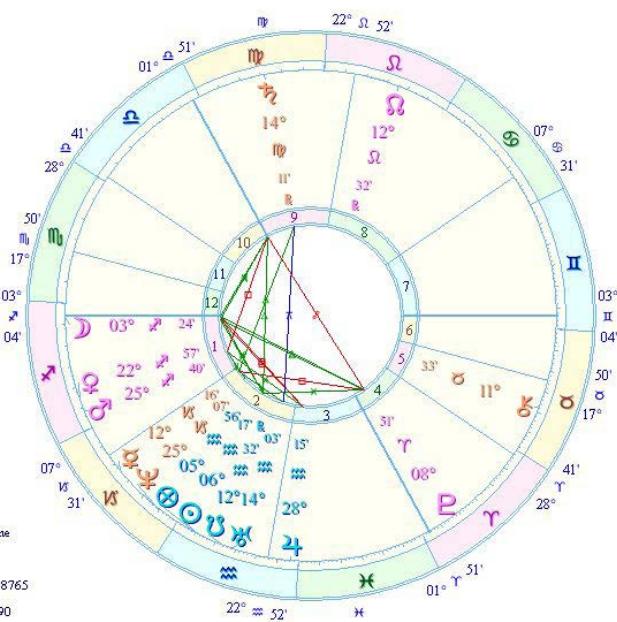
logikom na način koji je roman učinio trajno popularnim i među odraslima i među decom. Smatra se jednim od najkarakterističnijih primera žanra književne besmislice, a njegov narativni tok i struktura su bili enormno uticajni, uglavnom na žanr fantastike. "Alisa u zemlji čuda" je takođe imala brojne pozorišne, filmske i televizijske adaptacije.

Asc je u Strelcu u egzaktnoj konjunkciji sa Mesecom, što svakako naglašava umetnički senzibilitet koji se ogleda kroz duboko poniranje i analizu (Mesec vladar 8. kuće) nekih vizija, mudrosti i istine (Mesec u Strelcu) iz domena desne hemisfere mozga. Mesec je u trigonu sa Plutonom vladarem 12. kuće, kao i većeg dela 11. kuće, a koji se nalazi u 4. kući, što sve govori o urođenoj, odnosno nasleđenoj predispoziciji za ulazjenje u mistične dubine podsvetog i nesvesnog delovanja, u polje mogućnosti koje daje desna hemisfera mozga. Ascendent i Mesec su na 3. stepenu i prave sekstil sa Suncem vladarem 9. kuće koje je u znaku Vodolije i u konjunkciji sa JMČ i Uranom vladarem 3. kuće. Ovde već postoji dovoljan broj pokazatelja koji ukazuju na njegovu levorukost. U 1. kući u znaku Strelca je Venera vladar 11. kuće u

konjunkciji sa Marsom vladarem 12. i 4. kuće što potvrđuje uticaj i prevagu desne hemisfere, ali i dominantnost leve ruke. To nadalje potvrđuje i sekstil Venere i Marsa prema Jupiteru vladaru Asc koji je u znaku Vodolije u 3. kući. Ovde sama činjenica da je 3. kuća u Vodoliji daje mogućnost nečeg suprotnog i neuobičajenog vezanog za služenje rukama. To dalje sledi sam vladar Ascendenta Jupiter u Vodoliji u 3. kući, a podržavaju već pomenuti Uran vladar 3. kuće koji je u sedištu i u konjunkciji

Lewis Carroll
NATAL CHART

27 January 1832
3:45
Local Mean Time
Daresbury, England
53° N 21' 2 W 38
Time Zone: 0 hours West
Tropical Placidus

Your Company Name
18 Maple Avenue
Nice Place, California 98765
Phone: 123-456-7890

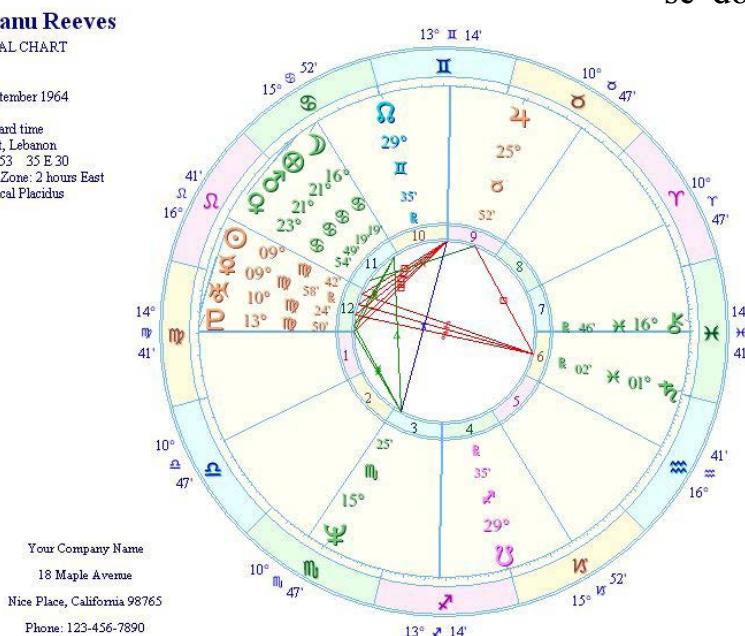
sa Suncem vladarem 9. kuće i Saturn drugi vladar 3. kuće koji je u uklještenoj 9. kući. Uklještena 9. kuća je, osim pomenutog Marsa vladara 12. u 1. kući, još jedna veza Kerola sa serijom 12. Merkur prirodni signifikator ruku je u ovom slučaju vladar uklještene 9. kuće, a nalazi se u konjunkciji sa Neptunom vladarem uklještene 3. kuće. Merkur ima i trigon sa Saturnom vladarem 3. kuće, koji se nalazi u uklještenoj 9. kući i međusobno su i u recepciji. Ovi aspekti i opisuju maštara koji budno sanja, nekoga ko ima naglašenu intuiciju, vizije, astralnu snagu zamišljaja, a samim tim i nekog ko može da nas odvede u drugačiji svet jedne "Zemlje čuda".

6. Kijanu Riva

Kijanu Čarls Riva je kanadsko-američki glumac koji se rodio u Bejrutu u Libanu. Majka mu je britanskog, a otac havajsko-kineskog porekla, tako da njegovo ime na starom havajskom jeziku znači "hladan vetar koji duva sa planine". Slavu je stekao u Holivudu, a najpoznatiji je po trilogiji filmova "Matriks".

Keanu Reeves
NATAL CHART

2 September 1964
5:40
Standard time
Beirut, Lebanon
33 N 53 35 E 30
Time Zone: 2 hours East
Tropical Placidus

Kianov Ascendent je na 14. stepenu Device blizu stepena egzaltacije Merkura, a sam Merkur ima kazimi konjunkciju sa Suncem u 12. kući na 9. stepenu Device, što je prvi pokazatelj da mu je dominantnija desna hemisfera mozga jer daje spoj 1, 3, 9 i 12. Sunce je inače vladar 12. kuće, a Merkur je retrogradan što je dupla veza sa 12. Merkur je i u stelijumu su sa Uranom (veza sa 11) i Plutonom (veza sa 8) na Ascendentu, što sve potvrđuje njegovu potrebu za nečim transcendentnim, nečim što spaja njegov zemaljski i nadzemaljski svet. Pluton koji je u ovom stelijumu je vladar 3. kuće (ruke) i već je pomenuto da je u bliskoj konjunkciji sa Uranom (veza sa 11 i nešto neuobičajenu u vezi sa rukama). Osim toga sve je podržano sekstilom od Neptuna iz 3. kuće (još jedna veza sa 12) i sekstilom od Meseca iz 11. kuće. Mesec je i vladar 11. kuće u kojoj je u stelijumu sa Venerom vladarem 9. kuće i sa Marsom vladarem 3. kuće koji je ovde u padu. Venera kao vladar 9 nosi u sebi Jupitera iz 9. kuće u Biku i u dispoziciji ga vodi u znak njegove egzaltacije. Ovaj stelijum je u trigonu sa Neptunom u 3. Kući, tako da je ovo više nego dovoljno pokazatelja da se dominantno služi i levom rukom, osim

apstraktnom desnom hemisferom mozga. Na tu neku svakodnevnu, "praktičnu" neobičnost ukazuje i opozicija Saturna iz 6. kuće iz znaka Riba sa stelijumom u 12. kući.

Saturn je vladar 5. kuće (srednja škola, sport, stadion, pozorište) i ovakva njegova pozicija u znaku Riba je zanimljiva jer opisuje i Rivsov ranu mladost, a poznato je da se Riva nikada nije trudio oko obrazovanja: "Nije mu baš išlo", rekao je jedan od njegovih bivših

učitelja, "Uvek je ostavljao svoje knjige kod kuće ili zaboravlja domaći, ali samo bi se nasmešio i vratio se kući da ih doneše". Hokej i pozorište su mu se više sviđali, a često bi ih mešao tako što je recitovao Šekspira dok je davao golove. Nakon što su ga izbacili iz nekoliko različitih srednjih škola, Ribs je sa 17 godina odustao od daljeg školovanja da bi mogao da se bavi glumom. Ovo zaboravljanje knjiga i zadataka kod kuće može da se protumači preko Marsa vladara 3. kuće koji je u padu u znaku Raka, - pa bi se nasmešio (konjunkcija sa Venerom) i vraćao kući da ih doneše (konjunkcija sa Mesecom). Hokej i pozorište su mu se više sviđali - Mars trigon Neptun dispozitor Saturna vladara 5. kuće, a i sam Merkur vladar Asc je u kazimi konjunkciji sa Suncem i u sekstilu sa Neptunom.

Njegov vladar
3. kuće Mars
koji je u padu
u znaku Raka,
je u opsadi od
Venere vladara
9. kuće sa jedne
strane i Meseca
vladara 11.
kuće sa druge
strane. Ovde
Mars kao jedan
od vladara 3.
kuće opisuje i

njegovu rečitost i izjave koje daje: "Znam da sam žrtveni jarac za kritičare." Ova izjava Kianu Riva je retka zbog same činjenice da je stvarno izjava. Glumac je frustrirao bezbrojne novinare koji su pokušavali da ga intervjuju suzdržljivom rečitošću i probojne izjave kao ova su bile retke i u velikim razmacima. Ako ga pitate da priča o svojoj glumačkoj filozofiji, Ribs će karakteristično

odgovoriti "Ne znam ja ništa, čoveče." Ako uhvati sebe kako pokušava da objasni nešto, bilo šta, odbaciće to što je rekao sa "Ne znam šta govorim." Mnogi kritičari bi rekli da se Riva nesposobnost da iznese svoje misli i osećanja u intervjima javlja isto tako snažno i u njegovom stilu glume. Ipak, u svojoj dosadašnjoj filmskoj karijeri, Riva je postao jedan od najpopularnijih glumaca zahvaljujući ulozi Nea u "Matrixu".

Kianu Riva u ovom filmu zapravo glumi Tomasa Andersona koji vodi dvostruki život. U jednom je programer ugledne kompanije za proizvodnju softvera, a u drugom je Neo, haker koji noći provodi za kompjuterom pokušavajući da stupi u kontakt sa Morfeusom, najpoznatijim svetskim hakerom koji je u bekstvu. Uz to pati od nesanice i pokušava da dokuči nešto, ali ni sam ne zna šta, jer konstantno ima osećaj da sa svetom nešto nije u redu. Jednog dana na monitoru njegovog računara pojavljuje se tekst: "Šta je to Matrix?" Zatim se kroz niz izuzetno neobičnih okolnosti i natprirodnih događaja nalazi sa Morfeusom na njegovom vasionskom brodu "Nabukodonosor" gde se obojica priključuju u virtuelnu realnost. Morfeus mu na slikoviti način objašnjava da realan svet u kome je

do sada živeo zapravo ne postoji. U ne tako davnoj prošlosti, ljudi su stvorili veštačku inteligenciju. Ne zna se ko je ubrzo nakon toga započeo rat, ali se zna da su ljudi spržili nebo misleći da će tako isključiti maštine čiji je glavni izvor energije bilo Sunce. Ali, maštine su otkrile da energiju mogu crpeti iz ljudskog tela. Sve ljude na planeti prikopčali su na aparate pomoću kojih crpe energiju iz njih, istovremeno držeći njihov um u virtuelnoj realnosti – kompjuterskom programu po imenu Matrix. Čovečanstvo nije ni svesno šta se dogodilo, jer su ljudi uvereni da je svet oko njih stvaran. Jedini preostali grad ljudi na Zemlji zove se Zajon, a njegove stanovnike čine retki pojedinci koji su uspeli da se probude iz Matrix-a i njihovi potomci. Morfeus zatim objašnjava Neu da je prvi koji je uspeo da se osloboди iz Matrix-a i bio u mogućnosti da manipuliše samim programom i oslobođio druge ljude. Nakon njegove smrti ostalo je proročanstvo da će se jednog dana vratiti kao Izabrani, koji će okončati rat između ljudi i maština, a Morfeus je ubeđen da je to upravo Neo.

Rivsov planetarni raspored u karti, a najviše 12. kuća koja govori o astralnim dimenzijama koje su sadržane u desnoj hemisferi njegovog mozga, upravo su dobra podloga za film ovakvog sadržaja, a uloga Nea je, kao da je za njega pisana.

Obična neobičnost levorukih

Mnogi danas smatraju da čuđenje ne treba da izaziva pitanje: Zašto su neki ljudi levoruki, već - zašto ih je tako malo?

Visok procenat genijalnih osoba u redovima levorukih inače fascinira istraživače već decenijama. Te genijalne osobe su čovečanstvu dale ili dočarale po nekoliko

bljeskova sa druge obale. Nesporno je da su levoruki napadno visoko zastupljeni među elitama u umetnosti, nauci, politici, kulturi, sportu.

Među ostalim poznatim levorukim osobama, osim napred pomenutih, su i Aristotel, Karl Jung, naučnik Ivan P. Pavlov, umetnici Sergej Rahmanjinov, Mocart, astrolog Sefarijel, zatim astronomi Galileo Galilej i Tiho Brahe, astronauti Jurij Gagarin i Nil Armstrong, istraživač Žak Kusto, pisci: Džek London, Žil Vern, Balzak, Markes, Mopasan, Daglas Adams, H.Dž.Vels, Kurt Vonegat, Čarls Dikens, Andersen, modni kreatori Koko Šanel i Pako Raban, glumci: Tom Kruz, Nikol Kidmen, Sara Džesika Parker, Luk Peri, Demi Mur, Miki Rurki, Teli Savales, Piter Justinov, Entoni Perkins, Rajan O Nil, Lisa Kudrou, Širli Mek Lejn, Dajana Kiton, Ema Tompson, Piter Fonda, Sylvester Stalone, muzičari: Kurt Kobejn, Fred Merkjuri, Ajzak Hejz, Fil Kolins, Noel Galager, Džordž Majkl, Robert Plant, Sil,Ringo Star, Albert King, sportisti: bokser Majk Tajson, fudbaleri – Romario, Platini, Hugo Sančez, Gulit, Van Basten, Johan Krojf, vozač Formule Artur Sena, Bobi Carlton... kao i osnivač Dejvis kupa u tenisu Dvajt Devis; među poznatima su i neki negativni primeri: masovne ubice koji su poznati kao Džek Trbosek i Bostonski davitelj (Albert Heri De Salvo).

Međunarodni praznik »Dan levorukih« je 13. avgusta koji je prvi put ustanovljen u SAD 1976. godine i od tada se širom sveta obeležava nizom manifestacija.

Hronopsihologija je vrsta psihologije koja pomaže ljudima da rade bolje i izbegnu kritičnu zasićenost poslom.

Hronopsiholozi ističu kako je moguće biti produktivniji ako se sledi specifični "ritam" mozga, jer njegove dve hemisfere ne rade

sinhronizovano, tj. dok leva (racionalna i analitička) radi punom parom, desna hemisfera (iracionalna i intuitivna) se uspori i obrnuto. Koja hemisfera mozga radi napornije u datom trenutku, može da se raspozna po sopstvenim nozdrvama, zaključak je tima američkih naučnika, jer, čak i dok niste prehlđeni, uvek je jedna nozdrvava više začepljena od druge. Pa, ako primetite da lakše dišete na desnu nozdrvnu nego na levu, znajte da ste u racionalnoj i logičnoj fazi pa prionite na takvu vrstu zadataka. A, ako je leva nozdrvava slobodnija, tada ste u intuitivnom raspoloženju koje dopušta mašti da se poigrava s mnoštvom ideja, pa je najbolje da se prihvate kreativnih zadataka.

A šta kaže analitika :

Može li razmišljanje desnom stranom mozga promeniti svet?

Danijel Pink, autor bestselera i analitičar poslovanja, uveren je da zapadno društvo u nekoliko proteklih decenija mnogo važnosti pridaje takozvanim „ljudima koji misle levom stronom mozga“, ljudima poput računovođa, advokata i ekonomista koji se služe linearim, logičkim funkcijama, a za koje naučnici kažu da se nalaze u levoj hemisferi mozga.

U svojoj nedavno objavljenoj knjizi „Sasvim novi um: Zbog čega će ljudi koji misle desnom stronom mozga vladati budućnošću“ Pink kaže da svet polako počinje da uvažava nelinearan, kreativan način razmišljanja, karakterističan za ljude koji više koriste desnu stranu mozga kakvi su umetnici, muzičari, dizajneri ili pripovedači. On smatra da funkcije kojima upravlja leva hemisfera, a koje su nekada smatrane najznačajnijima, u modernom svetu ne znače više ništa. „Sposobnosti leve strane mozga kao što su

linearno i logičko rezonovanje, odnosno, mišljenje u jednoj ravni jesu važne“, kaže Pink, „ali ne kao nekada, jer se sada najviše pažnje pridaje umešnosti, empatiji, inventivnosti, globalnom sagledavanju stvari, dakle, svemu što potiče iz desne hemisfere mozga.“

Pink navodi da je jedan od razloga zbog kojih su oni koji pri razmišljanju više koriste levu stranu mozga postali ugroženi i taj što ih je lako zameniti. Zato se sve češće zanimanjima računovođa, advokata ili programera bave ljudi iz manje razvijenih zemalja, koji su jeftinija radna snaga ili, alternativno, ove poslove obavljaju kompjuteri.

Danas možete lako da nabavite softvere za obračunavanje poreza koji zamenjuju računovođe; postoje veb-sajtovi koji vam obezbeđuju usluge za koje vam je ranije bio neohodan advokat“, kaže Pink. On veruje i da radnici koji u današnjem, takmičarski nastrojenom svetu žele da opstanu i/ili da napreduju, moraju da pruže nešto više, nešto jedinstveno, što ne može da se kopira ili automatizuje. U tom je smislu, kao primer naveo inžinjere. Inžinjeri koji su zaista u usponu jesu oni koji, osim što se razumeju u svoju struku, odlično barataju i veštinama komunikacije, inventivni su i shvataju dizajn. Ima ih koji su kosmopolite i znaju više jezika. Jednom rečju, poseduju raznorodne veštine. „Prema tome, ako mislite da ćete biti dobar inžinjer samo ako ste dobri u rešavanju matematičkih problema – varate se“, kaže Pink.

Bavljenje umetnošću može poslovnim ljudima doneti značajne koristi. Budući da se bavi analizom trendova u poslovanju za najveće medejske kuće, Pink je veći deo svoje knjige bazirao na obimnim razgovorima koje je vodio s ljudima širom sveta. Kaže da je bio iznenaden saznanjem koliko je uspešnih

ljudi – uključujući tu i one koji su obavljali poslove vezane za „levu stranu mozga“ – imalo neke veze sa lepim umetnostima.

Šta više, uvideo je koliko je dobra tim ljudima učenje umetnosti donelo u sferi biznisa. „Oni su imali vrlo razvijenu levu stranu mozga, međutim, obzirom na to da su imali posla s ljudima kojima je bila razvijena samo leva hemisfera, ali ne i desna, bili su u stanju da budu bolji lideri, da uspešnije rešavaju probleme i da budu uticajniji članovi tima.“ Sprovodeći ovo istraživanje Pink je došao do još jednog iznenađujućeg zaključka: stari numerički način ocenjivanja funkcija mozga, poznat kao koeficijent intiligencije ili IQ, ne može se više smatrati najboljim indikatorom predodređenosti za uspeh neke osobe. „Ljudi koji najbolje rade nisu uvek oni s najvišim koeficijentom“, kaže on. „IQ relativno malo znači u ukupnom ocenjivanju uspešne karijere.“ Obe hemisfere dečjeg mozga zahtevaju jednaku stimulaciju i zbog toga Pink smatra da bi društvo, ukoliko želi da ima konkurentne i uspešne pojedince, moralo da pronađe nove načine podsticanja i razvijanja desne strane mozga i to počevši od toga kako učimo našu decu. U tom je smislu, po njegovom mišljenju, obrazovni sistem u Sjedinjenim Državama, u neskladu sa ovim idejama koliko i sa realnim stanjem u današnjem poslovnom svetu. „Ukoliko zaista želimo da decu pripremimo za poslove koji će ih čekati u budućnosti, moramo da se potrudimo da im se obe moždane hemisfere podjednako razvijaju,“ kaže Pink i dodaje da je zabrinut zbog toga što je zemlja kakva je Amerika usredsređena na to da dobije „armiju studenata sposobnih da odlično rešavaju testove“, odnosno, onih koji se tek za nijansu razlikuju od „automata za tačne odgovore“. „To je recept za katastrofu“, zaključuje on.

Na kraju, evo poruke roditeljima i nastavnicima: Ovo je nešto o čemu zaista treba da razmislite i shvatite koliko je važnije da naša deca upoznaju empatiju i steknu osećaj za sopstvenu budućnost nego da imaju odlične ocene u školi. Jer, najzad i sam Ajnštajn je rekao: „Mašta je mnogo važnija od znanja. Može se sve znati, a ništa ne postići, dok se sa malo mašte mogu postići čuda.“ (Preuzeto iz »MANAGEMENT News and Views« - mesečni e-zine Skills Trening Centra)

Deo govora dr Džil Bolte Tejlor neurologa koja priča o ličnom iskustvu moždanog udara

Naša desna hemisfera se sva tiče sadašnjeg trenutka. Sva je u vezi sa „ovde i sada“. Naša desna hemisfera razmišlja u slikama i uči kinestetički, kroz kretanje naših tela. Informacije, u obliku energije, istovremeno stižu u nju kroz sve naše čulne sisteme i potom eksplodiraju u jedan ogroman kolaž aktuelnog trenutka: kako on izgleda, kako taj trenutak miriše, kakav mu je ukus, kakav je na dodir i kakav mu je zvuk. Ja sam biće energije povezano sa energijom oko mene kroz svest moje desne hemisfere. Mi smo bića energije, povezana jedna s drugima kroz svest u našim desnim hemisferama u jednu veliku ljudsku porodicu. i baš ovde, baš sada, mi smo braća i sestre na ovoj planeti, tu da učinimo svet boljim mestom. i u ovom trenutku smo savršeni, celi i divni.

Moja leva hemisfera – naša leva hemisfera – je prilično drugačije mesto. Naša leva hemisfera razmišlja linearno i metodično. Naša leva hemisfera se sva tiče prošlosti i budućnosti. Naša leva hemisfera je sazdana da preuzme taj ogromni kolaž sadašnjeg trenutka i počne da izdvaja detalje, detalje i još detalja o tim detaljima. Potom kategorizuje i organizuje sve te informacije,

povezuje ih sa svime što smo u prošlosti ikada naučili i projektuje sve naše mogućnosti u budućnost. i naša leva hemisfera razmišlja kroz jezik. Taj stalni žamor u mozgu je ono što povezuje mene i moj unutrašnji svet sa mojim spoljašnjim svetom. To je onaj mali glas koji mi govori: „Hej, moraš da se setiš da kupiš banane na putu do kuće. Trebaće mi ujutro.“

To je ta kalkulišuća inteligencija koja me podseća na to da moram da operem veš. Ali, možda najvažnije od svega, to je onaj glasić koji mi govori: „Jesam. Ja jesam.“ i čim mi moja leva hemisfera kaže „Jesam“, Ja postajem izdvojeno. Postojem jedna čvrsta individua, izdvojena od toka energije oko mene i odvojena od vas. i to je deo mozga koji sam izgubila tog jutra kada sam doživela udar.

Nadalje, dr Džil Bolte Tejlor opisuje trenutak kada je doživela moždani udar u levoj moždanoj hemisferi, oduzetost desne ruke i problem kod pozivanja pomoći jer je izgubila i moć govora i moć racionalnog zaključivanja. No, pošto su njena predavanja u kojem prenosi lična iskustva, izuzetno edukativne prirode i nose određene „poruke“ evo šta ona dalje kaže u toku svog predavanja:

I malo kasnije, ja se tako vozim u ambulatnim kolima preko Bostona iz jedne bolnice u Glavnu bolnicu i sklupčam se u malu fetusnu loptu. i baš kao balon u kome je ostao tračak vazduha, baš, baš pravo iz balona, osetila sam kako se moja energije podiže – i samo kako mi se duh predaje.

I u tom trenutku sam znala da više nisam koreograf svoga života. Ili će doktori spasiti moje telo i pružiti mi drugu priliku da živim ili bi ovo možda mogao biti moj trenutak prelaska.

Kada sam se probudila kasnije popodne, sa šokom sam otkrila da sam još uvek živa. Kada sam osetila svoj duh kako se predaje, oprostila sam se sa životom. i moj um je sada bio zaustavljen između dve suprotstavljene ravni stvarnosti. Stimulansi su na moje čulne sisteme delovali kao čist bol. Svetlost mi je progorevala mozak kao plamen, a zvuci su bili toliko glasni i haotični da nisam mogla da razaberem glas od pozadinskog šuma i samo sam želeta da pobegnem. Zato što nisam mogla da odredim položaj mog tela u prostoru, osećala sam se ogromnom i prostranom kao duh tek oslobođen iz boce. i moj duh je sukljao slobodno, kao veliki kit klizeći kroz more tihe euforije. Nirvana. Našla sam Nirvanu. i sećam

se da sam mislila kako nema šanse da će ikada moći da uguram svu svoju ogromnost nazad u ovo sićušno telašce.

Ali onda sam shvatila: „Ali, još uvek sam živa! Još uvek sam živa i našla sam Nivranu. i ako sam našla Nirvanu i još sam živa, onda svako živi može da nađe Nirvanu.“ i zamislila sam svet prepun predivnih, mirnih, saosećajnih ljudi punih ljubavi koji znaju da mogu da dođu u ovaj prostor bilo kada. i da mogu da namerno iskorake nadesno iz svoje leve hemisfere i nađu ovaj mir. A onda sam shvatila koliko bi ogroman dar ovo iskustvo moglo biti, kakav udar uvida bi ovo moglo

biti o tome kako živimo svoje živote. i to me motivisalo da se oporavim.

Dve i po nedelje posle izliva, hirurzi su izvršili operaciju i uklonili ugrušak krvi veličine loptice za golf koji je pritiskao moje jezičke centre. Evo mene s mojom mamom, koja je pravi andeo u mom životu. Trebalo mi je osam godina da se potpuno oporavim.

Pa ko smo to mi? Mi smo životna sila univerzuma, spretni s rukama i sa dva kognitivna uma. i imamo moć da biramo, od trenutka do trenutka, ko i kako želimo da budemo u ovom svetu. Ovde, sada, mogu da zakoračim u svest moje desne hemisfere, gde smo mi. Ja sam snaga životne sile univerzuma. Ja sam snaga životne sile 50 triliona predivnih molekularnih duhova koji sačinjavaju moj oblik, jedno sa svime što postoji. Ili mogu da odaberem da kročim u svest moje leve hemisfere, gde postajem jedna individua, čvrsto agregatno stanje. Izdvojena iz toka, izdvojena od vas. Ja sam dr Džil Bolte Tejlor: intelektualac, neuroanatom. To su „mi“ unutar mene. Šta biste vi odabrali? Šta odabirate? i kada? Ja verujem da što više vremena utrošimo odabirući da upravljamo dubokim tokovima unutrašnjeg mira u našim desnim hemisferama, više mira ćemo odašiljati u svet i naša planeta će biti tim mirnija.

I mislila sam da je to ideja vredna širenja.

U ovom istraživanju sam došla do još nekih bitnih zaključaka koji se odnose na povezanost levorukosti sa određenim fiksним zvezdama i stepenovima zodijaka. Međutim, zbog obima samog rada, ta tema može biti predmet mog sledećeg rada.

Literatura:

- <http://www.mtsmondo.com/news/vesti/text.php?vest=32567>
- <http://www.f.bg.ac.rs/psihologija/silabusi?IDK=3262>
- http://www.ted.com/talks/lang/eng/jill_bolte_taylor_s_powerful_stroke_of_insight.html
- <http://www.indiana.edu/~primate/left.html>
- <http://www.livescience.com/best...esult.php?back=&cat=genius>
- <http://www.glas-javnosti.rs/clanak/glas-javnosti-25-09-2007/slavni-ljudi-iz-dru-gog-ugla>
- <http://translate.google.com/translate?hl=sr&sl=en&u=http://miller-center.org/president/garfiel>
- <http://www.cet.rs/cetcitaliste/Citaliste-Tekstovi/526.pdf>
- <http://www.psipim.com/kursevi/predavanja/sazeci.html>
- Dr. Lea Imširagić, Astrološki kodovi, Astro.Lab, Beograd, 2005.
- Aleksandar Imširagić, Točak sudbine ,Autorsko izdanje, Zemun, 2003.
- Aleksandar Imširagić, Knjiga vladarstva u astrologiji, Astro.Lab, Autorsko izdanie, Zemun, 2000.
- Mala enciklopedija Prosveta, Beograd 1978.
- <http://bs.wikipedia.org>
- <http://www.google.com/images?um=1&hl=sr&biw=1003&bih=567&tbs=isch%3A1&sa=1&q=matrix+neo&aq=7&aqi=g9&aql=&oq=matrix>